

uj emberétől gyermeke született? A felperes férj még oly alantas vonásai mellett is ez a házasság keresztül-kasul fel van dülva. A házaselek életviszonyainak ez a szociológiai értékelése nézetünk szerint téves nyomokon jár, alapjaiban elhibázott.

B. S.

Alkusz-dij az ügylet létre nem jötte esetére. Törvényhozás és törvénykezés egyaránt azon jogtételt vallja, hogy az alkusz-dij csak az esetben jár ellenkező megállapodás hiányában, ha a szerződés létre jön. Így rendelkezik a Polg. törvénykönyvjavaslat 1351. §-a is és teljes szigorúsággal vallja ezt az álláspontot a bírói gyakorlat is. A közvetítő viseli tehát azt a kockázatot is, hogy a megbízó fél ügyletkötő szándékától eláll és ezen okból az ügylet létre nem jön. Ez az elrendezés sok esetben sérti a méltányosságot. A közvetítő a megbízó utasítására utána jár egy alkalmas szerződőtárs felkutatásának és ha munkája eredménnyel jár és a megbízótól kapott feltételeknek mindenben eleget tenni kész szerződő felet sikerül is neki találnia, az ő tevékenységének teljes befejezettsége dacára elesik a neki járó díjtól még akkor is, ha az ügylet létrejötté azon dől meg, hogy a megbízó ügyletkötő szándékától eláll. A Polg. törvénykönyvjavaslat 1352. szakasza ezen a helyzeten enyhített ígér, annyiban, hogy az alkusznak a megbízó visszalépése esetén, ha az alkusz részéről kellően előkészített szerződés megkötését ok nélkül megtagadja, költségei egészbeni vagy részbeni megtérítésére igényt ad. A Javaslatnak ez a rendelkezése is csak a saját költségek megtérítéséig ment el, de a tulajdonképeni kár az elveszett jutalék, és ehhez jogot a Javaslat sem ad. Most a Kuria P. IV. 9210/1926. számú határozata (Hiteljogi Döntvénytár 1927. évf. 72. eset) a Polgári Törvénykönyvjavaslat ezen rendelkezésénél is messzebb megy és a felperes gazdasági egyesületnek a jutalékot is megítélte a létre nem jött ügyletek után azon az alapon, hogy az egyesületnek megállapodása volt a megbízó féllal szerződés-kötések közvetítésére, hozott is a megállapodásszerű feltételekkel való szerződésre kész ügyletet, de alperes a felperes gazdasági egyesület által hozott felekkel a szerződést mégsem kötötte meg. A Kuria ezen döntését azon anyagi jogszabályra alapítja, hogy a közvetítőt a szerződéses jutalék az ügylet meghiusulása esetén is megilleti, ha a megállapodásszerű feltételekkel való szerződés-kötésre kész ügyletet hoz, az ügylet azonban a jutalékot kötelezett fél hibájából hiúsul meg. A Kuria által felhívott ez az anyagi jogszabály gyakorlatban nem él, sőt tulságosan át vagyunk itatva attól a fentiek szerint nem méltányos jogtételtől, hogy az ügylet létre nem jötte esetére alkusz-dij nem követelhető.

Fölöttébb örvendetes, ha a Kuria szakít az eddigi merev gyakorlattal és a méltányosság szellemében az eddigi gyakorlat egy nyilvánvaló sérelmét reparálja. Kívánatos, hogy ez a határozat a bírói gyakorlatban és főként az alsó fokokon is állan dőssüljön.

B. S.

Ingatlan vételárának kamata mint tartásdíj. Felperes férjével alperessel közjegyzői okiratban abban állapodik meg, hogy felperes a tulajdonát képező ingatlant eladja alperesnek azzal a kikötéssel, hogy az alperes a vételár után neki kamatot fizet. A közjegyzői okirat az 1912. évben jött létre. Felperes alperestől az 1912. év után nemsokára bíróság elválik.

Felperes az 1926. évben pert indít alperes ellen az eladott

ingatlan aranykorona vételárának kamata iránt, még pedig a kereset beadása előtti 3 évre is, mert a kamat 3 év alatt nem évül el.

Járásbíróság és törvényszék az ingatlan vételárának 50%-ban valorizált összege után ítéli meg a kamatot a kereset beadásától visszamenőleg és 3 esztendőre.

Curia (P. VI. 737/1927. sz., 1927. ápr. 30.) helybenhagyja az ítéletet a következő változtatással:

A felek között fennforgó családi kötelekre való tekintettel nyilvánvaló, hogy a különben egyéb vagyonnal nem rendelkező felperes, ezzel a járadékszerü kikötéssel a házassági kötelek felbontása utánra megélhetésének a biztosítását célozta.

Mínthogy pedig az elmúlt időre nézve az életjáradéknak a megfizetése rendszerint nem követelhető és különben is felperes a több évre lejárt követelés érvényesítése körüli késedelmének jogos okát mivel sem mutatta ki:

a fellebbezési bíróság, a kereset indítását megelőző időre az alperest az anyagi jogszabályokkal ellentétben kötelezte a fizetésre.

Dr. Rác Lajos.

Felperesi viszontvétkesség a házassági bontóperben. Felperes bontókeresetével szemben alperes viszontkeresetet emelt, ugyancsak kérve a házasság felbontását. A bíróságok alperes viszontkeresetének helyt adtak. Felperes keresetétől még az I. bírói eljárás során kifejezetten elállott, majd pedig utóbb a Ht. 85. § 3. bekezdése alapján az általa előadottak alapján alperes viszontvétkességének megállapítását kérte. A Kuria e kérelemnek a következő indokolással adott helyt: „A felperesnek (míután keresetétől elállott) keresete nincs és őt az ellenfele (alperes) által támasztott viszontkereset következtében az ellátás után folytatott eljárásban jogilag alperesként eljáró félnek kell tartani. Erre való tekintettel a m. kir. Kuria arra nézve, hogy a felperes vétkességi kérelmet terjeszthessen elő, nem látott gátló akadályt a Ht. 85. § 3. bekezdésében foglalt abban a rendelkezésben, hogy vétkességi kérelmet csak az alperes terjeszthet elő és ezért ennek a vétkességi kérelemnek elutasítása miatt emelt panaszt érdemileg bírálta el“ . . . és felperes kérelmére a házasság felbontásában alperest is vétkesnek nyilvánította.“ (P. III. 4838/1926, kelt 1927 április 27-én.) Az anyagi igazság kívánalmainak e döntés mindenképp megfelel (lásd idei 4—5. számú füzetünk vonatkozó cikkét a 107—112. lapokon) és a Kuria gyakorlatában beállott irányváltozást örömmel üdvözljük.

Ügyvédség.

Az ügyvédség kérdéséhez.

Irta: *Dr. Pap József*, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, az országgyűlés felsőházának tagja.

Azt tartják, hogy mi magyarok jogásznemzet vagyunk. Hogy minek az alapján fejlődött ki ezen köztudat, és vajjon bír-e ez alappal, ezt most fejtegetni nem akarom. Csak rámutatok arra, hogy Magyarországon min-